

פריק להו בארצנו וזו: דהיינו סלע: **הא נמי לא שאל** דהא חזין דהיכל דירד לספק ונותן מעות סלע לשנה ספק יהיו זה פירות ספק לא יהיו זה פירות הו' וצני מעיקרא ומיפרק צהכי: **הסם לאו הולאה** בדפדיון תליא מילתא ורחמנא אוקמיה אחאי פדיון ואמר צהכי נפרוק: **דלא מלי מסלך**

לוי. כל שנתו ואפילו צהכא דמסלקי: **דשכונה גביה** אין שכן קרוב ממנו ואם צא הלוה למוכרה אין צבעל מנריה שכן טוב לקנותה כזה: **טרשא דרב פפא** דלמר לעיל (דף סה) שכתב לא פסיד כו' לית הלכתא כוותיה כדלמרחן מאי חזית דלולת צמר דידך ויל צמר דידהו: **מחוזא** בני מחוזא: **דוקפי רוחא אקרנא** שקונים פרמנטא (ו) בעלי צמים ונותנין למגרים למחצית שכן ושמן כך וכך שכן יהיה בהן חוקפין מחצית שכן עס הקרן וכותבין בשטר פלוני חייב לפלוני כך וכך לזמן פלוני: **וכי אסו לקמיה** ואמרי ליה לא הוה רוחא מהימן להו: **פינה הינא דאויסא לידידה** אם יחא אציך קיים לזמן הפרעון שהוא חסד ומאמינים ומה אם ימות היורשין יגזו הכל: **חירי** המקבל שדה מחזירו בעשרה כורין לשנה בין מעשה הרצה בין מעשה מעט: **חירי נרשאי** שהיו בעלי צמים מלוים מעות לעניים על שדומיהן וחזירים ומוכרים אותם להם כך וכך כורין לשנה: **אימא קנייה** מלוה להך שדה לאקנייה נהליה לבעלים בתורת חסדיות נמצא נוטל רבית קלואה שהרי אין טורח זה ואף אם תלקה לא יפסיד מחסירותו כלום: **שהינא כמה עידוין** ציד המלוה ועשה הוא ואכל בנכיתא והדר חכרה מיניה: **שפיר דמי** כדי שלא תנעול דלת דכיון דשהייה גביה ואכל תלת שנין מה לי עזב זה איהו ומה לי חכרה: **ולאו מילתא היא** דלפילו שהייה נמי אסור דרביה גמורה היא שאין כאן ספק כעושה ואוכל שפעמים שמוציא ואינו נוטל: **בתנא** אין מושיבין

חנוני למחצית שכן לא יאמר בעל הבית לחנוני הרי פירות נמכרים בשוק ארבע סאים צלע ואתה מוכרן בחנות פרטת פרטת ומשתכר סאה הילך פירות ושך ומכור תמיד והריות נחלוך. וטעמא דמילתא משום דלמריין לקמן (דף קד) הך עסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון סתם המקבל פרמנטא למחצית שכן מקבל עליו אחריות חזי הקרן באונסין וזולא הלכך ההיא פלגא כיון דמייחב צאונסין מלוה הוא אללו שרי שומא היא אללו צמעות כשער השוק ודינו ליטול חזי שכן נמצא מתעסק בחציו של בעל הצית שהוא פקדון אללו בשכר המתנת מעות המלוה לפיכך אסור: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו** בחצי: **אין מושיבין תרגולין למחצית** לשום צינים דמיים לצעל התרגולות להושיבה עליהם לגדל אפרוחים למחצית שכן מה שהיו האפרוחים שוין יותר על דמי הביצים דהואיל וזה מקבל עליו אחריות חזי דמי הביצים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא מלוה שהרי (ו) נשומין עליו דמיים מעכשיו דמיהן עליו צמלוה ונמצא זה נמצא את חציו הרי שכן בשכר המתנת מעותיו: **ומזונו** מזון שהוא מוציא באפרוחים: **ואין שמין עגלים וסוויים למחצית** עכשיו כן שוין כך וכך קבלם עליך לגדלם שנתיים למחצית שכן ולמחצית הפסד אם ימותו: **אלא מקבלים עגלים וסוויים** קטנים צלל שומא שאם ימותו לא ישלם כלום ואם יחיו יתקנו ציניהם: **לכשיהיו משולשים** לכשיעמדו על שלש גדילתן שלש שור ושלש סוס או יתקנו: **וממור** מגדלה עד שהיא טעונה משאוי. כך היה מנהגם לגדלם קודם חלוקה: **גב' ה"ג סנא כפועל צטל** ובתמיתין לא גרסינן צטל: **כפועל צטל** משמע כמה אדם רואה ליטול ולישב צטל: **מאי כפועל צטל** הלא אין יושב וצטל שהרי אדם רואה ליטול ולישב צטל: **מאי כפועל צטל** משמע כמה

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סח.

ונותן לו שברו בפועל במ"ל אי גרס תנא כפועל צטל א"כ לא גרסי' צמתי' צטל פירש בקונטרס כפועל צטל מאותה מלכאה צטל מינה היינו שאם היה עושה תחלה מלכאה כצידה ומריות הרצה וחזת היא קלה אומדים כמה יניח משכרו לעשות מלכאה זו שזו יותר ממנה שנותנות לעשות כי אין אדם מניח מריות גדול אלא מעט אע"פ שצא לו בטורח יותר ולפירושו אחיא מתניתין כ' שמעון דלמר נותן לו שכן משלם ולא כ' מאיר וקשה לפירושו דקאמר בגמ' אצל סיפא דנפיש טרחא אימא לא סגי ליה כפועל צטל והשתא והלא לפי מה שצא קצידה נוטל יותר אחיא כ"ד מה שצא חסדי כפועל צטל ועוד דקמיה בתוספתא (פ"ד) המושיב את חזירו בחנות למחצית שכן נותן לו שכן כפועל צטל דצרי ר"מ [א] משמע דמתני' אחיא כ' מאיר ולכן נראה לפרש כפועל צטל [ב] היינו כיושב וצטל לגמרי והשתא א"כ צריכותא דגמרא ומתניתין אחיא כ' מאיר והא דקאמר בגמ' רבי מאיר בין מרובה בין מועט היינו כלומר בין היה עוסק במלכאה מרובה בין היה עוסק במלכאה מועטת לעולם נותן לו כפועל צטל ר"ש אומר נותן לו שכן משלם אומדים כמה היה רואה ליטול ולישב צטל מלכאה כצידה שהיה עוסק ויעסוק במלכאה קלה כזו דהיינו טפי מ' מאיר והא דקמיה בתוספתא צסיפא צמר מילתיה דרבי מאיר ו' שמעון אומר נותן לו שכן משלם אצל אינו דומה עושה מלכאה ליושב צטל יושב צממה ליושב צלל לא צטל לגמרי אלא צטל צדוק אלו החמורה ומיהו לילל צדוק אלו מציאות (דף לא) ושם גבי השבת אצידה דקמיה נוטל שכן כפועל צטל נראה כפי' הקונטרס מדפריך הסם הא לא צטל הווא' משמע דפריך משום דמשמע ליה צרייתא דקמיה כפועל צטל שנותנים לו כמו שיראה פועל לישב ולישב לגמרי [ג] לכן נראה לפרש הסם הך דמשני אציי כפועל

צטל מאותה מלכאה דצטל מינה כדפי' בקונטרס וא"כ אם כן הוא נוטל שכן על השבת אצידה ובהכנס (צ"ק דף טו) אמרינן דטעם דשומר אצידה הוי כשומר חנם משום דמאי הנאה קא מטי ליה וע"כ לא קאמרי רבנן טעניה בשכר אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא טעניה ולא צני פריקה וי"ל דאין לחוש אם נוטל שכן כיון שעוסק במלכאה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם בית דין היה מתנה ליטול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא צ"ד למה לא יטול כל טרחו ובפרק עד כמה (בבבב דף טז) ושם ד"ה כפועל) נמי דקמיה נוטל שכן לרון כפועל צטל הסם נמי י"ל כפ"ה כיון שמתצטל ממלכתו יכול ליטול שכן: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו ומזונו** הכא לא שייך למיתני כפועל צטל דאין מתצטל להאכילה ולהשקותה אלא רגע אחד ציוס אצל חנוני כל עסקו כך דמיה בתוספתא (פ"ד) המושיב חנוני בחנות אם היה אומן לא יעסוק באומנתו: **אבל מקבלים עגלין וסוויין** תימה מאי קמ"ל פשיטא כיון דאין מקבל עליו אחריות ואי משום דבעי למיתני ומגדלין אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו צרישא לאחר (ו) שנתן שכן ויש לומר דקמשמע לן דבסתמא אין מקבל עליו שום אחריות ולא הוי עסקא כיון דבתחלה כשקבל עגלים לא שמו אותם אלא לאחר שגדלו ובאין לחלוק השבח או שמין אותם כמה השביחו ולהכי תנא צרישא שמין ובסיפא מקבלין וכששמין בשעת קבלה צתם מקבל עליו חזי האחריות כמו בשאר עסקא: איכא

עורר להוליך ולהציא פירות לחנות ולמכור ולקבל מעות ולמדוד הפירות: אמר

הגהות הב"ח

- (א) גמ' כמה עידוין והדר חכרה שפיר דמי כדי שלא תנעול דלת כפועל לזין ולאו מילתא היא: (ב) רש"י ד"ה חזפי וכו' מבעלי צמים: (ג) ר"ה א"ה מושיבין וכו' שהרי שומאין שומין עליו: (ד) תוס' ד"ה אצל וכו' שנותן לו שכן:

גליון הש"ס

גמ' לרינא דרב בריה ע"י לקמן דף ע"ג ע"ב חוס' ד"ה נטר: בתנא אין מושיבין חנוני: עין לקמן דף ע"ב חוס' ד"ה הא:

הגהות הגר"א

- [א] תוס' ד"ה ונתן. משמע דמתני' כ' י"ב וכו' ה"ר"ף ועמ"ל וע' במלחמות: [ב] שם כפועל צטל היינו כ' י"ב ר"ל שמשלם לו על המלכאה ראשונה ולא על העסק כלל וכו' סמ"ג והרא"ש אימא דבכורות כ"ט ב' ד"ה כפועל כו' אלא הי"ל שנותנין כו' אצל הטור מפרש להיך שנותן לו על העסק ולא על המלכאה ראשונה ועמ"ל: שם ור"ח פ"י שם כמות כו' וכן פ"י הרשב"א וכו' במלחמות שכן הוא פ"י ה"ר"ף אצל סמ"ג כתב ש"ר"ף מפרש כפי' רש"י ומפרש דברי ר"ש כמ"ס תוס' אליבא דר"מ (ועמ"ל רבינו צח"מ פ"י סמ"ג ס"ק ב' ו') [ג] שם לכן נראה כו' י"ב אצל בבבבב פ"י ההיא דללו מציאות כמו וכו' כפירש"י וע' סמ"ג שם וכו' הטור צח"מ פ"י רס"ה וכו' אצל הרמב"ם וכו' כתב שם כפי' תוס' בבבבב ובענין דבכורות כ' ש"כ הרא"ש וטור פ"י ש"כ כפי' תוס' כאן ושם לענין רבי:

עין משפט נר מצוה

א [נמי] פ"ז מה' מלוה הלכה ב' טו"ע חו"מ סי' קו פט"ז [ג] עו ב' מ"י שם סמג לאון קצט טור י"ד סי' קעב: עו ג מ"י מ"ב מהלכות שמי' הלכה ט סמג ענין פב טו"ע חו"מ סי' קעט פט"ז טור י"ד סי' קעב: עו ד מ"י פ"ה מהלכות מלוה ולוה הלכה י סמג לאון קטו טו"ע י"ד סי' קעט פט"ז ט סמג טו"ע י"ד סי' קעב: עו ה מ"י שם הלכה טו ועין צח"מ סמג שם טור ש"ע י"ד סי' קסד פט"ז א וכו' קעב פט"ז ב: פ ח מ"י שם הלכה ט סמג שם טו"ע י"ד סי' קעט פט"ז ב: פא ט מ"י שם פ"ה מה' שומפין הלכה א סמג שם וכו' פב טו"ע שם:

תורה אור השלם

י' יש רצ"ה ראיתי תחת השמש בשבועה שיצא מלפני השליט:

קחלת י ה

מוסף רש"י

עד שיהיו משולשין. שיהיו שלש שנותיהם וגמרה גדילתם, דהיי שביחי ומעלי למילך (סנהדרין סה: ע"ש).